

Acció Catalana

setmanari nacionalista

d'esquerra

EDITORIAL

Al marge de dos discursos

Manuel Azaña i Didac Martínez Barrios, l'un a Madrid i l'altre a Sevilla, han parlat. Els dos ex-caps de govern han afermat en les seves peroracions, la fè en l'esdevenidor de la República democràtica i esquerrista; la seva decissió irrevocable a mantenir intacte, per damunt de totes les embestides reaccionàries, l'esperit modern i liberalíssim de la Constitució. I el poble, portat d'aquelles ansies de renovació i de millorament, ha aplaudit sorollosament les paraules vibrants dels dos homes representatius del republicanisme espanyol.

Però... En els discursos de Manuel Azaña i Didac Martínez Barrios, nosaltres, republicans que sentim la República arrapada en l'ànima, hi trobem uns buids o uns oblids lamentables. En el del President del nou partit de *Izquierda Republicana*, ens dol no trobar-hi una crida sincera, noble, clara i terminant a aquells homes i agrupaments d'un matís marcadament esquerrista, i que continuen dispersos en el panorama de la política espanyola. Les figures d'un Sanchez Román, d'un Gordan Ordax, d'un Botella Assensi, han d'ésser incorporats en l'avantguarda del moviment de reconquesta de la República que inicia el nou partit d'esquerra, deixant de banda tota mena de personalismes i convencionalismes eixorcs.

En el de Martínez Barrios hi trobem un buid més greu encara; la manca de valentia i sinceritat. Malgrat les afirmacions d'esquerrisme del polític andaluc i malgrat que, veladament, totes les seves paraules foren una condemna de la política anti-republicana del Govern Lerroux, posposa a l'interès de la República, l'amistat amb el vell ex-revolucionari del Paralel i deixa, amb la seva actitud confusionària que continui la trajectòria descendent que porten a terme les hosts lerrouxeres, en impúdic concubinatge amb tots els Gil Robles i demés faramalla reaccionària.

I en aquesta hora de claredats, de sinceritats, les mitges tintes no valen.

O al costat d'aquells que per acontentar, als enemics del règim, vulneren els principis constitucionals amb lleis d'havers de la clerecia i restabliment de la pena de mort, o enfront d'ells.

CENTRE D'UNIÓ REPUBLICANA - GIRONA

Pel dia 14 del corrent mes, 3.er Aniversari de la proclamació de la República Espanyola, es celebrarà un gran acte polític que oportunament s'anunciarà detalladament.

Podem avançar, però, la celebració d'un Lloxx popular per a tots els socis i simpatitzants.

•• Per tiquets al preu de 1'25 ptes. al Conserge del Centre ••

El nou partit republicà d'esquerres

A Madrid ha quedat constituït el partit d'*Izquierda Republicana* com a resultat de mantenir una ideologia semblant, però que petits convencionalismes personals feien viure separats. L'alta direcció política del nou partit van dintre les mans equànimes d'En Manuel Azaña, el primer castellà del nostre temps, i aquest sol motiu fa que se li pugui concedir un ampli marge de confiança en el redreçament del to moral i popular de la República.

Pot ésser una coincidència solament, o bé un sentit polític més afinat per part nostra, però la realitat ens diu com els republicans espanyols van copiant l'actuació de l'*Esquerra Republicana* de Catalunya. Davant l'escomesa de les dretes en les eleccions de diputats a Corts, on van abocar per a guanyar-les tots els mitjans legals i els no legals, com la compra de vots, la coacció; el sistema d'injúries i de calúmnies contra els adversaris, els milions esmerçats en propaganda, la violació de les lleis ciaustrals i totes les males arts que els va inspirar l'odi a la República, els elements republicans catalans que tenien novament davant unes eleccions administratives, varen aplicar una funció de sentit comú com a penya de futura victòria; i la sola unió dels nuclis republicans nacionalistes, fou l'arma victoriosa en les eleccions municipals de Catalunya, contra la qual no varen prevalde les maquinacions de tota mena que la Lliga Catalana va desplegar en contra, estargides de les dretes espanyoles.

El mateix pas han donat ara a Madrid; l'unió dels republicans espanyols confereix una certa eufòria al sentit republicà, en pensar que tal volta encara es sigui a temps a reconquerir-la. No hi ha dubte que el sentit de la República ha variat en les altes esferes governamentals, i que la República d'avui no és pas la República d'ahir. S'ha esbravat aquell contingut ideològic d'esquerrisme, de laïcisme, de justícia i d'equitat. S'ha aminorat la imposició de l'estament civil,—l'únic que té el dret i el deure de manar i governar sobre els demés estaments—i vivim el reviscolament del militarisme, del clerecisme, del potentat i la noblesa; es van abandonant les trajectòries iniciades d'una millor justícia social que reconeixia

uns drets innegables al treballador del camp o de la fàbrica, i tota l'obra positiva de la República es desvirtuà mitjançant una obra de govern que només sent, com a primordial instint, satisfer les aspiracions anti-republicanes d'unes dretes vergonyants, que exigeixen d'un ministeri republicà el que elles no gosarien concedir-se amb la responsabilitat del governant.

No creiem, però, que l'actuació del nou partit republicà espanyol trobi una trajectòria tan feliç envers la victòria com va trobar l'*Esquerra Republicana* a Catalunya; no és petulància, no és orgull, no és snobisme, però la realitat dona un sentit polític més conscient a casa nostra, i la cultura política catalana té certament una superioritat sobre l'espanyola per tal d'orientar-se amb més seguretat envers les normes governatives que reclama el poble per a satisfacció dels seus anhels de llibertat i de justícia. Però la composició del nou partit, la qualitat dels seus homes dirigents i el volum de concepcions que integren el seu programa, si l'obra de propaganda és intensa i ben orientada, si el treball preliminar d'organització es pora degudament, el nou partit deurà fresar aviat en la trajectòria d'una Espanya nova i serà a temps encara a redreçar-la de l'environament a què la porten les dretes d'avui, es monàrquics d'ahir i els cacics de sempre.

Nosaltres, com a catalans, com a republicans i com a esquerristes, saludem cordialment als germans amb els quals sentim uns profunds lligams de coincidència i d'aspiració; desitgem ben ràpida una incorporació del nou partit a la responsabilitat del govern, i esperem que les seves luites siguin coronades per una esplèndida victòria. Si la comunitat de pensament no ens hi obligués, ens obligaria al desig del seu triomf la comprensió que molts de seus homes han tingut dels drets de Catalunya, ja que molts d'ells varen propugnar decididament pel nostre Estatut, i la seguretat de què en defensar els drets de la nostra pàtria, els trobaríem al costat nostre. Per egoisme solament, si no hi hagués sin motius ideològics més nobles, Catalunya deu desitjar que el nou partit arrelhi fructíficament en terres castellanes, per tal de poder veure, en l'avenir una federació de pobles ibèrics respectant-se mútuament les pròpies lleis i units tots envers el desig d'una humanitat més justa, més sincera i més feliç.

Comarques

Hostalric

UN ACLARIMENT

"Havent circulat durant aquests dies per aquesta població i amb gran insistència els rumors de què el Centre d'Unió Republicana Federal ha denunciat a alguns dels establiments i comerciants, que fins ara s'havien exclòs de pagar matrícules i constantment que aquests rumors, són fruit de maniobres fetes per persones interessades en promoure confusionismes i almar als pacífics ciutadans, i ja que els dits rumors que corren, asseguren sapiguer certament el personatge o personatges del Centre que promogueren tals denúncies. Com a President de dita Societat política, degudament constituïda i autoritzada i perquè no quedi tatxat el meu renom i l'honradesa política, surto al pas de tals maniobres portades a terme per persones, adversaris polítics (personatges molt respectables per cert), i per tant desmenteixo categòricament i rotunda aquests rumors, i ho faig per mitjà de la premsa lleial i sincera col·laboradora de les campanyes justes i nobles.

No obsant de fer el següent, en defensa de la Veritat. Si hi ha alguna persona o persones o establiments o comerços, que es creguin denunciats pel Centre, estic disposat a que se'm digui llis i clarament, doncs és precís que es fixin posicions i s'adoptin actituds. El que no estic disposat a tolerar és que es llencin calúmnies i falses suposicions ni res que posi en perill el prestigi, l'honor, la rectitud i l'honradesa política d'Unió Republicana Federal.

Per tant, amb aquesta nota, el que sotscriu (que s'honora en presidir dita Societat), emplaça a qui sigui, però que porti proves concretes; tinguent en compte, además, que aquesta Presidència, atenta i amablement, complaurà per l'aclariment d'aquest assumpte.

Que tinguin present, les persones que ho ignorin, que el lema fonamental que marca la nostra línia de conducta és el següent: «Llei, Veritat i Justícia» que per si sol, ja és el suficient eloqüent".

PERE BESOLÍ CAMA

Nota. Fa un cert temps que notem unes maniobres estranyes en aquesta població, les quals sotmeten a grans confusions als ciutadans. Faig aquesta observació perquè sembla que hi ha persones interessades que no gosen donar la cara, i fan sortir altres a provocar als que tranquil·lament fan la seva via, la qual cosa, si no hi pren part qui li correspongui, pot aportar funestos resultats.

L'esperit caciquista surt a la llum i cal extirpar-lo de soca a arrel, perquè retorni la calma.

Sarrià de Ter

La Redacció d'ACCIÓ CIUTADANA ha rebut una lletra del senyor Josep Roses d'aquesta població

en la qual ens demana que aclarim que no fou expulsat del Centre Republicà Federal de Sarrià de Ter.

Nosaltres tenim per costum assabentar-nos dels assumptes abans de contestar-los i ara podem dir al Sr. Josep Roses que té enterament raó, i així ho rectificuem, que no va ésser expulsat del dit Centre en la data exposada en el nostre número passat i junt amb els altres companys anotats, sinó que en una reunió general que es llegí una lletra del Sr. Roses que deia que no acataria la disciplina dels acords presos de votar el partit al qual pertanyia el Centre i els seus aïlliats, i s'acordà expulsar-lo per indisciplina manifesta, que en un senyor de la seva capacitat com vol ésser, no se'n diu solament **insensibilitat política** sinó que pot dir-se'n i interpretar de moltes imales maneres.

Caldes de Malavella

Pel Centre Econòmic diuen...

... que les escoles obren a les dues i pleguen a les quatre.

... que no hi ha dret que només es facin dues hores de classe.

... que s'al·lega que les criatures de pagès s'estan massa lluny per plegar tard.

... que això està molt bé, però s'ha de tenir en compte que ara, a les set, encara és clar, i els del poble no han d'anar lluny.

... que almenys es podria fer una hora més de classe pels del poble.

... que si a Franciac tinguessin les seves escoles no es podria al·legar aquest motiu.

... que el Sr. Alcalde com a representant del municipi en el consell d'ensenyança té la paraula.

... que amb dues hores al matí i dues més a la tarda els senyors mestres se la passen molt bé.

... que el carrer de Girona ja està arreglat.

... que està igual com ho va fer la Comissió Gestora.

... que per fi s'ha atès una petició justa.

... que ja era hora després de tantes vegades de demanar-ho.

... que la majoria està demostrant cada dia més la seva incapacitació.

... que desconeixen en absolut tota la llei municipal.

... que el ball de la Joventut Catalana fou un èxit.

... que al Casino a última hora per tenir gent, diuen que deixaven entrar de franc.

... que a despit d'això, l'èxit fou per la Joventut Catalana.

... que encara que una certa dama vingué a buscar al local de la Joventut a una damisella per fer-la anar al Casino.

... que aquesta mena de gent es valen de totes les coses.

Breviari

El Gabinet Lerroix ha creat la Ciutadania d'Honor de la República per a commemorar el tercer aniversari de la seva proclamació.

Circulen rumors que el favoregut amb aquesta màxima distinció serà el cèlebre indesitjable Emiliano Iglesias, gosset faldiller del líder radical.

Heus ací una nova que ens omple d'alegria, puix que ciutadà d'honor d'aquesta República (?), solament poden ésser-ho genteta que no tinguin res de demòcrates, ni de republicans... ni de decentes.

I l'*Emilianu* reuneix precisament totes aquestes qualitats...

El flamant alcalde de Girona, és d'una infantilitat que esparvera. Fixeu-vos-hi, si no.

Setmana Santa. Per a fer-la ressaltar el senyor de referència ordenà que la Biblioteca Municipal fos tancada durant els dies mal anomenats Sants. I per a despistar—car li deu saber greu que sigui dit—féu col·locar un ingenu rètol, en el qual es llegia "TANCAT PER NETEJA".

El més interessant, però, és que aquesta ordre la donà sense consultar per a res al Sr. Bibliotecari, el qual, no acceptant la responsabilitat d'aquest acte no era ordenat per ell, —que és qui devia fer-ho en tot cas— es vegé en la precisió de comunicar als lectors concurrents que per disposició del Sr. Alcalde, la Biblioteca restaria tancada.

Està vist que el senyor Tomàs està destinat a no ensopegar-ne ni una...

Un altre cas del senyor Tomàs. Aquest, però, dignificant. I també ocorregut per Setmana Santa, com l'anterior.

Els escombrariares feien la seva ruta quotidiana, però sense poder tocar les campanetes, com de consuetud.

Aquesta disposició fou dictada també pel Sr. Alcalde, al qual no ens amaguem de felicitar per aquesta gesta, ja que el no permetre que els seus subordinats *toquin campanes* és un signe de perfecte governant.

Un dels migrats llocs on no ha entrat encara el sentit de la República.

ESMOLAMENT DE NAVALLES A LA PERFECCIÓ

Vendes de tota classe d'articles propis per Barberia :: Ganiveteria fina :: Gran assortit en Perfumeria..

Josep Serra

ARGENTERIA, 10 GIRONA

... que els carco-feixisto-monarcol·liguero-radical—volen fer un periòdic setmanal.

... que el director serà el frare del diari

... que el redactor en cap és el republicano històric.

R. d'A.

Caldes, abril 1934.

ca i de l'Autonomia de Catalunya, és al "Gerona Club".

Ara, igual que abans, "Gerona Club" continua essent el catau de la gent que, vivint de l'Estat, no s'ha volgut amotillar al seu nou regim.

I així veiem com l'aiguabarreig de monàrquics, alfonsistes i enemics de Catalunya, es donen les mans com aquell que res, esperant el fracàs del nou règim de la Pàtria, i amb ell, la tornada d'aquells ignominiosos temps que encatifaven la nostra Rambla, quan la vinguda de l'"Africano".

Temps nous requereixen homes nous. Senyors de la Lliga; on són els homes nous que heu donat?

Perquè Cambó, Ventosa, Vallés i Pujals...

Els radicals de Girona no saben on naveguen. A qui dels dos seguir? Lerroix? Martínez Barrio?

Difícil problema pels homes que tota la vida han militat al Partit Radical

Quan la constitució del nou Ajuntament es produí, Lliga Catalana a Girona, explicà, en un manifest, al públic els tractes electorals amb els carlins, treient-los de passada els drapets al sol.

Ara els carlins, per no ésser menys, han llançat un manifest a l'opinió, naturalment en castellà, explicant la posició llur, amb motiu de la Constitució del Consistori gironí. Ací els malparats, també, naturalment queden els de la Lliga.

Deduccions: Si tots són uns informals, quina garantia tenen els ciutadans de Girona perquè l'administració de llurs cabals sigui recta i austera?

Els del Bloc Obrer i Camperol diuen mil fàstics dels homes d'esquerra i reneguen de la democràcia. Nosaltres preguntem: On seria en l'actualitat el B. O. C. si el resultat de les darreres eleccions catalanes hagués estat favorable a les dretes?

J. Balaguer i tort
ADVOCAT

progrés, 12-1.er-1.º
teléfono. núm. 153 GIRONA

Calçats

MALARET

Vendes a l'engròs i detall

Rbla. LLIBERTAT, 5
GIRONA

Ajuntament

Dimecres prop-passat tingué lloc la sessió ordinària mensual del ple de la Corporació municipal, i hi assistiren tots els consellers, excepte els senyors Dalmau i Vinyals.

Presidí el senyor Tomàs, Catòlic-Lliguero, segons noves declaracions, encara que no sabem si presidia una sessió en la que la seva minoria era la governamental o s'estava allí per a prendre nota dels acords que ja portava la minoria d'Esquerra Republicana i que sempre foren aprovades per unanimitat.

===

La minoria d'Esquerra Republicana en el nostre Ajuntament està donant un exemple de com es pot ésser a l'oposició i fer obra constructiva en bé de la Ciutat, de tal envergadura que traspasa les posicions de la mateixa majoria lliguero-independent-traditionalista, que encara no ha donat fe de vida, i molt menys en qüestió d'iniciatives.

===

En aquesta sessió foren aprovades les dues proposicions que portaven la Minoria d'Esquerra Republicana, doncs no es podia aprovar-se res més perquè els senyors de la tan discutida majoria en tots aquests dies no se'ls suggerí res i així fou que l'ordre del dia no es composava de cap més assumpte.

Sembla talment que aquests senyors lliguers que tan cridaven en l'oposició sistemàtica en l'Ajuntament passat se'ls nota tan el desgast de la massa encefàlica, que ara no és d'estranyar que no els resti res per po-

guer discórrer i redimir als ciutadans gironins dels desperfectes que féu l'Esquerra en el seu governament i que tan els feia esgarrifar de por.

Es que ara no tenen encara a la seva ma tots aquells remeis que ells tan rabiosament demanaven?

O es que troven molta diferència de un lloc a l'altre i es troven desplaçats?

===

Nosaltres solament desitjariem que aquests senyors mancats d'ideals propis i decència política, sàpiguen donar-se compte de la manera que tant en el governament com en l'oposició una munió d'homes que senten la responsabilitat d'un partit i dels

que els conferiren la seva representació en el governament de la nostra ciutat, saben treballar en bé de tot-hom.

La minoria d'Esquerra Republicana en el nostre Ajuntament, porta un sistema d'oposició que honora als seus components, al Partit que representen i a tots els que els donaren la seva representació. Prova d'això és la viva simpatia que aquest comportament ha despertat en l'opinió ciutadana, que a fi de comptes és la que jutja més imparcialment i sempre a favor dels que procuren pel bé de la ciutat en tots els ordres, amb pensament propi i sense tutel·les superiors.

RADA

ORTOPEDIA DR. ROGA

Irrigadors complets des de 2'50 pt

La més antiga. — La més ben assortida. — La que ven els

articles a preus més econòmics.

Braguers - Perfumeria
PRIMER CENTRE D'ESPECÍFICS ES LA
Farmàcia Doctor Roca i Fill
LA CREU ROJA - Telèfon, 135 - Plaça de l'Oli - GIRONA

ORQUESTRIN
NEW-JAZZ-BABY
 PRIMERA CATEGORIA

ORIGINAL I MODERN
 REPERTORI. - BALLABLES
 NACIONALS I
 ESTRANGERS

Per a Contractes. CELS FERRER
 C. St. Feliu, 19
 GIRONA

QUE VIURES
 PESCA SALADA
 CONSERVES
 de tota mena
B. OLIVERES
 ABEURADORS. Z. GIRONA

Esports

Dilluns passat en el Júpiter-Girona resultà lesionat, fracturant-se un dit el jugador i amic nostre, Domènec Balmanyà. La lesió, segons diagnòstic del metge del Club, assegurarà que serà duradera aproximadament d'un mes.

Nosaltres desitgem una prompte millora a dit company i poder-lo veure defensar novament els colors del GIRONA F. C.

*

Pel diumenge dia 8 a l'Estadi de Vista Alegre està anunciat un engonire a benefici de la Mutual Esportiva, jugant els dos eternals rivals de l'ex-provincia. Palafrugell-Girona.

Ha desvetllat vivíssima expectació, el poder presenciar altra volta l'entusiasta equip Empordanès.

Podem avançar, així, que Vista Alegre es veurà rublert d'entusiastes que, alhora, contribuiran a una obra social esportiva.

*

S'està tramitant la vinguda d'una selecció del C. D. Espanyol, pel dia 14 d'abril (festa de la República).

CORNER

Pianos Manubri

DE LLOGUER

ANTONI MAS

Caldes de Malavella

imp. ràpida ruilla, 5 telèf 275

Teatre i Cinema

Bona durada!!

Barcelona, ciutat que despassa el milió d'habitants, cap i casal de Catalunya, concentració i foguer d'energies i d'apetències culturals, estava abans de començar aquesta setmana sense un escenari on es dongués teatre català als ciutadans barcelonins aimants de la nostra parla i de les nostres obres.

En l'hora de reconstrucció del nostre poble, tots aquells que desitgem una Catalunya gran, exemple i avançada de pobles cultes, hem de comprendre que el teatre català és una de les parts més fonamentals de la nostra cultura renaixent.

Durant tota aquesta setmana ve representant-se al Teatre Apolo de la ciutat comtal la comèdia dramàtica de M. Poal-Aregall «La Gloriosa»

obra amb la que s'inicia una nova temporada de teatre català. Noms conegudíssims i que altres voltes ja han demostrat l'amor vers al teatre de la nostra parla:

Assumpció Casals, Maria Morera Visitació Lopez, Antoni Gimbernat, Gimenez-Sals, Cabré etc. formen part de la companyia que actua baix la direcció de l'excel·lent primer actor en Josep Clapera.

Hi ha d'haver teatre català permanent, obert a l'activitat dels autors i dels actors, que satisfaci els desitjos d'un públic nombros, que daleix pel bon teatre. No vol pas dir això que s'ha de crear una cosa inexistente

Comprenc que el que passa amb el teatre passa amb el llure i amb totes les manifestacions artístiques i d'altre mena. El seniment de superació hi és, però la continuïtat falla. rreu-vos aci el problema del teatre català d'empresa que els senyors empresaris qualitiquen de «crisi del teatre català» quan en realitat aquesta no existeix mentre restin intactes els quadres d'aficionats que actuen per les nostres comarques; que aquests si que són el verdader suport del nostre teatre.

No convè però, que Barcelona ens resti sense un escenari català, per la prosperitat del nostre teatre, pel bon nom de Catalunya i per la responsabilitat de l'hora en que vivim. Aquestes raons deuriem ésser suficients perquè la continuïtat de l'afició barcelonina no manqués vers el nostre teatre i més quant han existit i existèixen autors que l'han enlairat a les més altes esferes en tots els odres, amb llurs obres de reconeguda vàlua universal. I. R. N.

Caldereria i Calafacció Central

Valentí Furtet

:-:-: FUMISTERIA :-:-:

Soldadura autògena

c/ CALDERERS, 13
GIRONA

CENTRE D'ESPECIFICS UNIC A LA COMARCA

Els millors productes medicinals :: TOTS ELLS D'ORIGEN
Unics de propietats terapèutiques garantides

Plaça de les Castanyes : GIRONA : Telèf. 144

FARMACIA RIBAS

Casa Escatllar

Aparells de Radio

“ F A D A ”

Ferreteria i bateria
de Cuina :: Objectes
per a regals :: Loça
Sanitària

Rambla Llibertat, 28—Mercaders, 6-7

CAFES

CORNELLA

SUCRES
EMPAQUETATS

TELEFON. 321
GIRONA

EXPRES - BAR

Situat a la Rambla - GIRONA - Telèf. 119

Begudes de les millors mar-
ques - Ressonons econòmics

Ostres - Percebes - Almejes - Gambes
— rebudes diàriament a les 5 de la tarda —

OBERT NIT I DIA
Del 1.er d'Octubre al 30 d'Abril,
temporada de marisc.